

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliae Adm. Illvstris Ac R.dissimi Domini D. Fr.
Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriae
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini Ord. FF.
Prædicatorum**

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, Anno M.DC.XLIX.

§.11. Deo naturale est vtpote summo bono seipsum communicare, & quia tale est, in vltimo gradu suæ communicatione se Christus hominibus exhibet in SS. Sacramento, vbi in summo gradu illis esse suum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53084)

conueniant? Numquid conueniens erit vt mansi-
onem in domo tua concessurus illi, qui cum sit
infante sapiens, omnem vincit auctoritatem,
quam illi naturaliter multa tribuit sapientia,
tantum vt se applanet & introducat in hospiti-
um nostrum: idem in falsa sapientia presump-
tione, non vincat elationem animi, quam ad-
ferre potest de te presumptio eius quod non
potes? An decet vt ad Deum accedat vindicta
flagrans, Deum cernens ita misericordem, vt
quatenus se communit, potentiam suam viu-
cat & magnitudinem, peccus ingrediens Iudae
hostis sui infensissimi? Et prostratus eius pedi-
bus, sumens ipse locum quem Iudas capere de-
bisset velut aggressor & Diuinae eius maiesta-
tis offensor, illi tamen ignoscat? Si Christus in-
stitutus ad nostram salutem D. hoc Sacramen-
tum omnia habens in manibus suis vt Domi-
nus eorum absolutus, non obstantem suprema
eius auctoritate illa tamen omnia pedibus sub-
ternat hominum, eorumque dedit obse-
quio: an ratio suadet vt communicaturus ma-
nus suas adferat bonis plenas alienis, vsuris
& iniquis contractibus acquisitis, quibus faculta-
tes pauperumque sanguinem vsurpat iniustus? Si
daturus se nobis in SS. Sacramento velit vt so-
lemnis quaedam fiat mentio nobilitatis suae &
conspicitatis familiaris: *Sciens quia de Deo exiit,*
Tu receptorus illum numquid digne accedes
anima in illis libidinis & impudicitis polluta,
quibus illa congenita homini scatur nobilitas?

tis, diffentionibus rixisque maculatam? Si Deus
vt humilis in tuam descendat animam, an tu in
eam ipsum recipies cogitationibus superbis tur-
gidam & arrogantibus? Si Deus tanquam beni-
gnus & misericors se tibi tribuat, an expedit vt
in anima raucorem serues contra fratrem tuum
immortalem? Si Deus summe nobilis pariterque
mundus in anima tua eligat hospitium: numquid
tu illam exhibebis mille sordibus & luxurie
execrandam? Requiritur, quandoquidem Deus se
tibi daturus tantas superet difficultates, quae
tuum possunt remorari bonum, vt tu illum re-
ceptorus naturales tuas licet difficiles euiccas
passiones, vt ita hospitium in illa illi tribuas eius
conueniens maiestati.

*§. 11. Deo naturale est ut ipse summo bo-
no se ipsum communicare, & quia ta-
le est, in ultimo gradu sua communi-
cationis se Christus hominibus exhi-
bet in SS. Sacramento, ubi in summo
gradu illis esse suum communicat.*

D Ius Dionysius ingeniose probat qualiter
Deus cum ipsa sit bonitas per essentiam,
ad ceterorum differentiam, qui eam ha-
bet participatione precise ac necessario illi con-
ueniat Diuinae essentiae suae communicatio: quia
sicut omnia in esse proprio & naturali quod ha-
bent, bonitatem consequuntur quam in ipso ha-
bent participatam cum dependentia ab illa bo-
nitate per essentiam, ita necesse est vt illis omni-
bus velut distribuat atque in omnia effundat il-
lud quod ipsi ex natura sua conuenit: *Quoniam
eo quod bonum est vt substantiale bonum, ad om-
nia existentia extendit bonitatem.* Quod decla-
rans D. Thomas supponit idem quod dixit D.
Dionysius essentiam Dei esse ipsam naturam & ef-
sentiam bonitatis: quia cum esse bonum aliquid
consistat in esse actuali quod habet, & Deus so-
lus ex se esse habeat, quia est summum esse: ita solum
Deo vt quid naturale conuenit esse ipsam boni-
tatem per essentiam, de qua omnis procedit bo-
nitas quae reperitur in creaturis per partici-
pationem qua mediante se Deus communicat.

*Quod D. Thom. admirabili confirmat exem-
plo et quae adeo facili vt nullus opponat ei diffi-
cultatem: Est enim sicut sol noster non rationans aut
praetigens, sed ipsum esse illuminat omnia, partici-
pare de lumine ipsius secundum propriam rationem D. Tho.
O 2. valen. Leib. 1.*

I.
Bonitas
ex natu-
ra sua est
communi-
catus
sui.
D. Dion.
Lib. 4. de
diuina
nomin.

II.
dine D.
firmatur.
D. Tho.

XIII.
XII.
XIV.
Applica-
tur indi-
que com-
municat.

valentia : ita bonum super seipsum per ipsam essentiam omnibus existentibus proportionaliter immittit totius bonitatis radios: ita similiter in summo bono nempe Deo qui per essentiam suam est ipsa bonitas, non est actus voluntarie electionis esse de se communicabile ijs omnibus quæ boni naturam possunt participare, radios eius immittendo eo modo, quo sol lucis suæ radios.

Itaque natura Dei proprium est suam Divinam communicare bonitatem, & est velut naturalis bonitatis motus omnibus se communicare ex illa participantibus. Et cum Deus summum sit bonum, ut naturale illi competit se communicare atque ab eo procedit velut, motu naturali illa boni communicatio, quæ in omnibus reperitur creaturis, sed potissimum in homine.

Philosophus motum naturalem distinguit à violento in eo quod hic quanto magis continuatur eo magis hæcefcit semperque deficit, dumque ad ultimum pervenit iam minus efficax, est & vehementer: naturalis autem quanto magis progreditur tanto est vehementior, & quanto magis appropinquat centro, tanto maiori violentia progreditur: lapidem in altum coniecit & quanto ascendit altius, tanto motus eius est tardior: quia quo ascendit altius, eò à centro suo magis elongatur, ex quo virtutem recepit quam habet nam cum sit violentus, vires sequitur motus illius, quem impressit illi, qui illum in altum projecit: & sicut ab illis se elongat, ita minori potest vigore porro descendens deorsum, sicut motus ille est ei naturalis, quo impellitur, eiusque virtus magis proportionata centro ad quod descendit, ita quanto illi est vicinior tanto vehementior est, & efficacior: unde communiter dicimus quod velocior sit & efficacior in fine suo quam in principio unde inquit.

Amor Dei erga homines est velut motus quidam naturalis, quia est summum bonum cui competit se communicare iuxta capacitatem recipientis, & cum ille sit factor omniumque operator, secundum quod, quia Deus illa diligit, esse possident & bonitatem, ex qua participant: quia certum est artificem opera manuum suarum diligere: Nihil odisti eorum qua fecisti ait Salomon: idcirco naturale illi est amare nos & secundum hunc amorem velut per motum naturalem, Divinam nobis suam communicare essentiam. Præclara multa præstitit Deus homini in principio, porro multo plura in fine: multa manifestavit in ipso, esse suum Divinum communicando illi ex amore, quo afficiebatur illi in prin-

cipio creationis: quandoquidem in eo certum quoddam eius potuerat indicium in præsentia qua dotavit eum super omnes creaturas eius dispositioni eas subiciens: Omnia subieci sub pedibus eius, omnes & bestias variatas: super & pecora temporis: ob cuius dignitatem aliqui opinantur quod discrete voluerit, quod illi Deo creasset ad imaginem & similitudinem suam: Ad imaginem Dei creavit illum: cum sit velut Divinæ eius essentie prototypum, dignum omnibus creaturis suprema illa dispositio & dominium quod in illo statuit cunctis creaturis eminentius, quod quasi quædam commemoratio fuit bonitatis eius & essentie Divinæ concessa homini secundum esse naturale Divinæ eius bonitatis. Nec hic eius subtilitas erga hominem liberalitas: quandoquidem nos contentus hæc illi omnia dedisse, cum illi dominium benefici per illa omnia dedisset, insuper & filium suum illi tradidit ut genueritum ut eius esset, unde certum est quod illi seipsum dederit. In hac ratione fundat D. Thom. convenientiam Incarnationis. Verbi Dei summa etenim communicatio que fieri potuit, ea est quam humanæ nature in hoc mysterio communicavit, tradens illi substantiam, esse, & personalitatem qua illa natura Verbo unita hypostatice haberet totum Deum ut suum, eo modo ut per eam Divina idiomata quasi attribuantur homini quæ Deo sunt propria, qualia sunt esse immensum, omnipotentem & Divinum: Deo autem quæ homini propria sunt, nimirum esse passibilem, subiectum frigori, fatigati, fami, siti, laboribus, & morti: unde dicimus Deus natus est, passus & mortuus. Summa fuit in hoc hæc communicatio orta ex amoris sui infiniti magnitudine, atque de ipsa Divinæ suæ bonitatis natura, quæ cum summa sit expediebat ut in summo gradu se communicaret, eo modo quo diximus.

Hoc dicebat sponsa conditionem Divinam sponsi sui perpendens, quam in ea quoque disposuerat: *Oravit in me charitatem*: Videtur enim quod in illa totum hoc statuerit: quod amor suus statueret & ordinare poterat: unde dicitur imperiosus fluxusque vehementis amoris eius Divini in me directus est. Quia iuxta illud quod dedit hominibus, quasi obitus creatorum videtur creatorum quando iam ad ultimum pervenit communicatio ait quæ se Christus communicaret, hic vero ostendit, quod velut motus naturalis in fine erat velocior quam in principio: quanto

III. Discrimine inter motum naturalem & violentum.

IV. Amor Dei motus est naturalis.

Sup. 33. 23

111

docquidem tantum illum erga homines esten-
 detur, ut illos solummodo videretur spectare ve-
 lit suos, ut ipsis dona conferret, quæ conferre
 poterat eminentissima: *Cum dilexisset suos qui erant
 in mundo.* Fortasse Deus nihil aliud in mun-
 do ut suum haberet præter hominem, nam tan-
 tum ad illum in forma loquendi qua vitur a-
 moris dirigit vehementiam, ex quo se illi commu-
 nicat: An reliqua illius non erant? Omnino:
 cur igitur hominem dicit suum cui velut suo
 summam tribuit communicationem totius Dei?
 Ratio est, ut enim erat motus amoris naturalis
 quo erga hominem flagrabat, & hic in fine est
 velut totum in principio, quando iam ad
 terminum accedit suæ communicationis, ostendit
 vult quod ex eo se totum velit illi commu-
 nicare, quasi alius non esset cui se ut Deus
 largiretur: eoque sine iustitiam SS. Sacramentum,
 quod cum opus sit finis, vult illi dare maxi-
 mum quod de se potest donum, quale illud est
 quod in SS. Sacramento largitur: vnde sic addit
In finem dilexisti eos.

Plura dare non poterat amor, quam totum
 Deum singulis in fine operum suorum, eo mo-
 do ut singulis hominibus totus tribueretur Deus
 in SS. Sacramento: *In me mansi: & ego in illo.* Et
 perveniendo ad tantæ terrarum communi-
 cationis homini factæ totius Dei, non videretur ali-
 quid superfluum cæteris communicandum crea-
 turis: & ita quasi illatum videretur oblitus, so-
 lius tantum hominis memor, ut hæc illum com-
 municatione dignetur: & velut amor natura-
 lis & manifestus quasi in ultimis terminis motus
 sui naturalis, se prodit efficacior & velociorem
 ad emittendum omnes difficultates: & impedi-
 menta occurrentia, cum nullum eorum
 resistere possit viribus & feruori: quo Deus ad
 illum progreditur ut homini tanto plura confer-
 rat beneficia: hoc sponsa sic declarat: *Eccle
 iste vni saltem in montibus, transiens colles.*

O quales occurrebant difficultates ne Deus
 veniret in mundum & multo magis ut in mun-
 do existentem, singuli hominum illum habere
 secum possent: peccata se illi opponebant, angu-
 stia status nostri naturalis comprehendere non
 poterat immensitatem Dei, opus ipsum in se
 summe arduum erat: quandoquidem hoc erat
 ut Deus in comprehensibilis moraretur in pectore
 admodum limitato, & quamvis hæc & alia
 multa illi proponerentur impedimenta, perump-
 pit tamen omnia, omniaque tollit: tenim velocitas

motus amoris eius infiniti, omnes has euer-
 tit difficultates, agitque ut quicquid in illo est
 licet infinitum, homini subijciatur, & ita in SS. Sa-
 cramento ab illo recipiatur. Nec dubito quin
 hoc D. Joann. declaraverit. *Eternitatem illam
 exponit in qua Verbum Dei esse habebat, quod
 Pater illi per actum æternæ generationis com-
 municat, & considerans illum in hæc dignitate
 & statu superiori, sic ait: In principio erat verbum
 & verbum apud Deum & Deus erat verbum.* Bo-
 ne Deus quam illum nobis excessum & subli-
 mem proponit: quandoquidem licet illum loco
 statu at deo sublimi & vilitate nostra superiori,
 addit tamen quod amor illum videatur deorsum
 præcipitare ac per saltem infinitæ distantie inter
 Deum & hominem, ipsum unum ex illis effi-
 cere: *Et verbum caro factum est.* q. d. vides hanc
 omnium supremum qui velut Divinus infinitam
 complectitur distantiam per infinitas suas per-
 fectiones inter infinitas nostras imperfectiones?
 noueris igitur quod amor secundum motum
 suum naturalem illum attrahat ut homo fiat,
 quem ut talem inter homines videbis conuer-
 santem: quando vero ad terminum sinemque
 accedit, in quo se Deus communicare potest, hic
 prodeit se multo efficacior: nec enim silet
 donec in nobis habitet, nostrumque pectus & a-
 nimam suam statuât perpetuum sibi habitaculum:
Et habitauit in nobis. Summus hic motus
 est quo se Deus communicare potest homini-
 bus, vertex hic est altissimus communicationis, hic est
 ad quem adducere potest illum feruentissimus
 eius amor: ut enim proprium & naturale est a-
 manti velle semper esse cum amato, cum Christi
 amor ardentissimus sit, iam in fine quasi consti-
 stentis, oportet & munus nobis conferendum
 per amorem, maximum sit: & sicut singulis non
 potest esse maius quam Deum in corde suo ha-
 bere qui nos amat, quemque nos amamus, dum
 se Deus totum singulis exhibet in SS. Sacra-
 mento, vero verus est quod in hoc ineffabili
 dono & beneficio infinito, quo nos in illo cumu-
 lar, ostendat amorem alius ascendere non pos-
 se: quandoquidem ut maneat cum hominibus
 eumque singuli secum habeant, hoc ita molia-
 tur ut nullus hanc illi possit perturbare mansio-
 nem. Signum hoc est esse summum ad quod at-
 tingere potest Deus se nobis communicaturus.
 Accedit igitur iam communicationis eminen-
 tia ad summum, quod est habere Deum, & Deus
 ut sit nobiscum, ad hoc euiuat tantaque sup-
 set difficultates: etenim hic terminus est summus
 eius

VII.
 VIII.
 IX.

Ioan. 1.

X.

633

UNIVERSITÄTS-
 BIBLIOTHEK
 PADERBORN

